

چرا کتاب خواندن کودکان نسل آلفا مهم است؟

شناسه خبر : ۱۳۴۳۷۹ سه شنبه ۷ آذر ۱۴۰۲ - ۱۷:۵۰

نسل آلفا کودکانی‌اند که شاهد دوران همه‌گیری کرونا بودند. آن‌ها در کودکی ماسک به صورت می‌زدند و بخشی از تلاش‌های آموزش از راه دور در کشورهای مختلف بودند. آن‌ها مدت زیادی در خانه مانده و یاد گرفته‌اند از صفحه نمایش برای ارتباط و یادگیری استفاده کنند.

به گزارش موج خبر - محمد مهدی سیدناصری، مدرس دانشگاه و پژوهشگر حقوق بین‌الملل کودکان

درحالی که گروهی از کودکان یا همان نسل آلفا در دوره همه‌گیری کرونا با مفاهیم تازه‌ای از ارتباط میان جامعه بشری آشنا شدند که بخش زیادی از جمعیت نسل آلفا همچنان متولد نشده‌اند و بسیاری از کارشناسان براین باورند این گروه که با صفحه نمایش مقابل خودشان بیشتر از ارتباط فیزیکی و معمول جامعه آشنا هستند برای بازگشت به ارتباطات عادی

و معمول اجتماعی با یک جامعه بشری مقاومت کرده و نهایتاً در این زمینه مشکلات بیشتری وجود خواهد داشت.

با این حال تا سال 2030 میلادی، 11% از نیروی کار را تشکیل خواهند داد. در تعریف دقیق‌تر، به متولدین بین سال‌های 2010 تا 2024 میلادی نسل آلفا گفته می‌شود و همان‌طور که گفته شد بخشی از این نسل حتی هنوز متولد نشده‌اند. پیش‌بینی می‌شود تا سال 2024 میلادی جمعیت نسل آلفا به 2 میلیارد نفر هم برسد. این نسل به عنوان یک پدیده‌ی مصرف‌کننده‌ی رو به رشد شناخته می‌شوند و این موضوع سه دلیل اصلی دارد:

1- انتظار می‌رود که نسل آلفا بزرگ‌ترین نسل تا به امروز باشند.

2- در بین جمعیت جهان، از هر سه کودک دو تای آن‌ها به تلفن‌های هوشمند دسترسی دارند.

3 - تعداد بسیاری از این کودکان به دلیل تجربه‌ی تحصیل آنلاین در دوران همه‌گیری کرونا، هوش دیجیتالی منحصر به فردی دارند.

دسترسی زودهنگام به صفحه‌ی نمایش و اینترنت به این معنی است که این نسل بیش از هر زمان دیگری با جهان در ارتباط هستند. این نسل آداب و رسوم، ارزش‌ها و تجربیات خود را دربارهی فرهنگ‌ها به اشتراک می‌گذارد. آن‌ها همچنین اجتماعی‌تر و بصری‌تر از نسل‌های قبلی هستند و در دنیایی از تماس‌های تصویری مکرر، در آستانه‌ی متاورس و محبوبیت فزاینده‌ی واقعیت مصنوعی رشد می‌کنند.

آن‌ها می‌توانند بالقوه در مشاغل چون تخصص در امنیت سایبری، مدیریت UX، خلبانی هواپیماهای بدون سرنشین، توسعه‌دهندگان بلاک‌چین، طراحی داده‌ها، مهندسين واقعیت مجازی، مکانیک رباتیک، اپراتور قطارهای بدون راننده، متخصصین هوش مصنوعی، عوامل گردشگری و ... کار کنند. به عقیده‌ی کارشناسان این حوزه، حضور پررنگ کودکان در محیط دیجیتال محاسن و معایبی دارد. در صورت دور نگه داشتن اجباری و افراطی کودکان از دنیای اینترنت، ناخودآگاه سبب بروز کنجکاوی و گرایش کودکان به این منابع خواهیم شد. در صورتی که همسالان آن‌ها با کنترل، برنامه‌ریزی و نظارت صحیح و اصولی در این زمینه کسب مهارت کنند، کودکان از این نظر دچار کمبود و نقص نیز خواهند بود. به نظر کارشناسان امر، استفاده از بازی‌های دیجیتال و شبیه‌سازها به تقویت چندین مهارت شناختی و استراتژیک و تعمیق یادگیری در کودکان کمک می‌کند.

همچنین بسیاری از یافته‌ها نشان می‌دهد که می‌توان از بازی‌های ویدئویی- آموزشی به عنوان ابزار مهم کمک‌آموزشی

برای آموزش مفاهیم و مهارت‌ها استفاده کرد و چه بسا بتوان با استفاده از ابزار رسانه وجوه مختلف فرهنگی و تربیتی را به صورت تأثیرگذار به کودکان ارائه کرد. در واقع کودکانی که بازی‌های ویدئویی فعال انجام می‌دهند، هنگام شرکت در ورزش‌های واقعی درک بهتری از مهارت‌های خود دارند. این بهبود درک و اعتماد به نفس می‌تواند به شدت تمایل کودک را برای درگیر شدن در فعالیت‌های ورزشی بالا ببرد و به سلامتی او کمک کند. همچنین در کنار رشد جایگاه سرگرمی‌های دیجیتال در زندگی کودکان، شاهد رشد سواد دیجیتالی آنها به صورت غیرمستقیم هم هستیم و افزون بر آن، وقتی کودکان در دوران قرنطینه‌ی کرونا، علاوه بر سرگرمی و بازی برای ارتباط با مدرسه و معلم، حضور در کلاس، آموزش، انجام تکالیف و تمرین مجبور شدند از وسایل دیجیتالی استفاده کنند، ناخودآگاه مهارت استفاده از این ابزار را هم کسب کردند و ساعت‌ها وقت خود را با این ابزار سپری کرده و اکنون بعضاً بهتر و سریع‌تر از والدینشان نیز از این ابزار استفاده می‌کنند.

اهالی نسل زد و آلفا که تقریباً بین سال‌های 1995 تا 2010 میلادی متولد شده‌اند و از کودکی شاهد پیشرفت اینترنت و کاربرد ابزارهای هوشمند در زندگی بودند، نسلی فراتر از زمان هستند که از بدو تولد ساعت‌ها وقت خود را با فناوری‌های دیجیتال سپری می‌کنند. در واقع در دهه‌ی گذشته تحول رسانه‌ها از اشکال سنتی به رسانه‌های جدیدتر منجر به تغییر الگوهای استفاده از رسانه‌ها شده است. به عنوان مثال، طبق تحقیقاتی در سال 1970 میلادی کودکان از 4 سالگی به طور منظم تلویزیون تماشا می‌کردند در حالی که امروزه کودکان از 4 ماهگی شروع به تعامل با رسانه‌های دیجیتال می‌کنند! در کنار محاسن یاد شده اما معایب بسیاری وجود دارد که کودکان در دنیای دیجیتال با آن مواجهند. در واقع هم‌اکنون با نوعی اختلال روانی با عنوان اختلال بازی‌های مجازی روبه‌رو هستیم. افسردگی، انزوا، ترس‌های اجتماعی، کاهش تمرکز و افت تحصیلی از نتایج تلخ سرگرمی‌های دیجیتال است. همچنین با افزایش وابستگی به وسایل دیجیتال خطر کم‌خوابی و از بین رفتن قدرت کشف و خلاقیت کودکان را تهدید می‌کند.

به طور مثال کودکانی که شب، قبل از خواب، کتاب می‌خوانند با تجسم ذهنی شخصیت‌های داستان، ناخودآگاه تصاویر را در ذهن خود مجسم می‌کنند و به نوعی کارگردانی ذهنی دست می‌زنند که این کار باعث تحریک مغز و افزایش قوه‌ی تخیل آنان می‌شود ولی کودکانی که بیشتر فیلم می‌بینند، صرفاً تبدیل به مصرف‌کننده‌ای می‌شوند که نیاز کمتری به تحریک ذهنی دارند. علاوه بر این، مطالعات نشان می‌دهد که اعتیاد به استفاده از فضای مجازی و بازی‌های ویدئویی مشابه سایر رفتارهای اعتیادآور است و وابستگی تلخی برای کودکان ایجاد می‌کند. شواهدی وجود دارد که نشان می‌دهد سرگرمی‌های دیجیتال با چاقی هم در ارتباط است و تا حد بسیاری تحرک بدنی کودکان را کاهش می‌دهد. در کنار همه‌ی این‌ها، وابستگی و عادت غلط استفاده از وسایل دیجیتال، کودکان را از دنیای مطالعه و فرهنگ خواندن کتاب دور کرده و شبکه‌های اجتماعی مجازی و شرایط خاص دوره‌ی کرونا سایه‌ی سنگین خود را بر دنیای کتاب و کتابخوانی افکنده

است.

شاید بتوان گفت ادامه‌ی این روند و انس کودکان به دنیای مجازی بتواند جای فرهنگ مطالعه را در زندگی آنها بگیرد و این در حالی است که مطالعه و کتابخوانی یکی از مؤلفه‌ها و شاخص‌های توسعه‌ی فرهنگی در هر جامعه است و میزان توجه به کتاب و کتابخوانی بیانگر رشد و تعالی فرهنگی جوامع به شمار می‌آید. نگاهی به آمارهای نگران‌کننده از سرانه‌ی پایین مطالعه در کشور و البته ضعف بررسی‌های دقیق مطالعه در قشر کودک و نوجوان، حاکی از این واقعیت است که جایگاه این عادت مهم فرهنگی در میان نسل جدید بسیار خالی شده است و این خطری است که فرهنگ جامعه را تهدید می‌کند.

کودکان در فضای مجازی و دنیای دیجیتال با حجم بالایی از اطلاعات نادرست، شبهه‌آمیز و بازی‌هایی که هیچ تناسبی با سن و جنس آنها ندارد، روبه‌رو هستند که هرگز نمی‌توانند جای مطالعه‌ی درست را بگیرند. در واقع با توجه به پایین بودن سطح فرهنگ عمومی و عدم درک مناسب از امکانات فضای مجازی، این فضا تبدیل به مکانی برای انتشار مطالبی غالباً بی‌محتوا شده است که اثرات زیان‌بار و جبران‌ناپذیری بر اخلاق، رشد و تکامل، فرهنگ و هویت اجتماعی کودکان دارد. در حالی که علاقه‌مندی به کتاب در کودکان باعث افزایش هوش، خلاقیت، علاقه به علم و یادگیری، آرامش و تمرکز می‌شود. همچنین مطالعه به عنوان یک فرآیند فعال ذهنی، دایره‌ی واژگان کودک را افزایش داده و قوای استدلالی او را قوی می‌کند.

انتهای پیام/

انتهای پیام/